

CLEVON

Konsolideeritud majandusaasta aruanne 2023

CLEVON AS

KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE 2023

Ärinimi:	Clevon AS
Äriregistri number:	16472103
Aadress:	Reinu tee 48, 71020 Viljandi linn
Telefon:	+372 5597 7090
E-posti aadress:	info@clevon.com
Kodulehekülg:	www.clevon.com
Majandusaasta algus:	01. jaanuar
Majandusaasta lõpp:	31. detsember
Juriidiline vorm:	Aktsiaselts
Audiitor:	KPMG Baltics OÜ

SISUKORD

SISUKORD	3
TEGEVUSARUANNE	4
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	6
KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE	6
KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE	7
KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE	8
KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE	9
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	10
LISA 1. ÜLDINE INFORMATSIOON	10
LISA 2. ARUANDE KOOSTAMISE ALUSED	10
LISA 3. ARVESTUS- JA ESITUSVALUUTA	10
LISA 4. OLULISED RAAMATUPIDAMISHINNANGUD JA OTSUSTUSED	10
LISA 5. UUED STANDARDID, STANDARDITE MUUDATUSED JA TÕLGENDUSED	11
LISA 6. OLULISEMAD ARVESTUSPÕHIMÕTTED	13
LISA 7. KASUM AKTSIA KOHTA	22
LISA 8. ETTEMAKSED	22
LISA 9. MATERIAALNE PÕHIVARA	23
LISA 10. IMMATERIAALNE PÕHIVARA	23
LISA 11. MÜÜGITULU	24
LISA 12. KAUBAD, TOORE, MATERJAL JA TEENUSED	24
LISA 13. MITMESUGUSED TEGEVUSKULUD	24
LISA 14. TÖÖJÕUKULUD	25
LISA 15. AKTSIAPÕHISED MAKSED	25
LISA 16. INVESTEERINGUD TÜTARETTEVÕTETESSE	26
LISA 17. SEOTUD OSAPOOLED	26
LISA 18. TEGEVUSE JÄTKUMINE	27
LISA 19. FINANTSINSTRUMENDID – ÕIGLANE VÄÄRTUS JA RISKIJUHTIMINE	28
LISA 20. LISAINFORMATSIOON GRUPI EMAETTEVÕTTE KOHTA	31
JUHATUSE JA NÕUKOGU ALLKIRJAD	35
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	36
KAHJUMI KATMISE ETTEPANEK	39

TEGEVUSARUANNE

Clevon AS on 2022.aastal asutatud start-up ettevõtte, mis on keskendunud mehitamata sõidukite tehnoloogia arendamisele.

2022. aastal viidi läbi Clevon AS aktsiate esmane avalik pakkumine (IPO), kokku kaasati IPOga 5 mln eurot ning ettevõtte aktsiatega alustati Nasdaq Tallinn AS-i poolt korraldatavas mitmepoolses kauplemissüsteemis First North (First North). Kaasatud kapitali toel arendati tehnoloogiat ning kasvatati ettevõtet.

2023. aasta keeruline majanduskeskkond ning maailmas toimunud traagilised sündmused on olnud taustaks, mis ettevõtte kavandatud eesmärkide saavutamist ning täiendavate rahakaasamiste õnnestumist on kahjuks mõjutanud.

Põhitoote ehk mehitamata sõiduki CLEVON 1 ja selles sisalduva tehnoloogi arenduseks ning turustamiseks vajaliku täiendava kapitali kaasamine oli börsiettevõtteks veelgi keerulisem. Potentsiaalsete investoritega suhtlemise tulemusena alustas Clevon First North-ilt lahkumise protsessi. Vabatahtliku ülevõtmispakkumise tulemusena vahetati ligikaudu 95,65% Clevoni kõigist aktsiatest Clevon Investors AS (reg.kood 16686123) aktsiate vastu ning Clevon AS lahkus First North alternatiivturult 01.novembril 2023.aastal.

Piiratud finantsvõimaluste tõttu oli ettevõtte sunnitud vähendama ka meeskonda. 2023.a sügisel koondas ettevõtte 15 töökohta. 2023. lõpus töötas kontsernis 74 töötajat, neist 4 100%-lises tütaretevõttes Clevon Corporation, USAs Texases.

Tehnoloogia, turundus ja pilootprojektid 2023

- Osalesime maailma suurimal tarbijaelektronika messil CES (Consumer Electronics Show).
- Osutasime Belgias robotkullerteenust koostöös Colruyt Groupi veebipoodlusteenusega Collect&Go, pakkudes tarbijatele mugavat ja kiiret kaupade kojutoomise teenust.
- Osutasime ajavahemikul 27.02-30.09 2023 Viljandi Haiglale robotkullerteenust, transportides patsientide testmaterjale Jämejala Tervisepargist peamaja laborisse.
- Avalikustasime uue pealiserakenduse 'MultiBox', mis on varustatud kuni kuue lahtriga, suurendades meie robotite võimekust mitme kliendi tellimuste samaaegsel kohaletoomisel.
- Osalesime koos koostööpartneri DHL-iga Saksamaal toimunud Formula E Berliini ePrixil.
- Laiendasime oma tegevust USA-s, tehes koostööd mobiilsideoperaatori T-Mobile'iga, et tagada meie robotite pidev ühenduvus ja sujuv töö.
- Koostöös REWE Groupiga sai Vilniusest esimene linn Euroopas, kus tegutseb autonoomsete robotite park. Clevoni robotid tarnisid IKI toidupoodidest kaupa otse klientide kodudesse.
- Osutasime Tallinnas eriprojekti raames robotkullerteenust koostöös KFC-ga.
- Käivitasime koostöös PostNetiga meie esimese USA autonoomse tarneteenuse Northlake'is, Texas, teenindades kohalikku kogukonda
- Koostöös DHL-iga käivitasime edukalt viimase miili teenust Tallinnas terve aasta vältel ja valmistasime juhtumiuuringu, mis näitab meie operatsioonide ulatust ja suutlikkust skaleerida. Kõik numbrid ja faktid on leitavad meie kodulehel.
- Liitusime 5G Open Innovation Lab'i ökosüsteemiga, mis asub Peachtree Cornersis, innovaatilises linnakus Atlantas, Georgias.
- Teatasime, et meie tulevane neljanda põlvkonna robot saab olema varustatud NVIDIA Orin süsteemikiibi ja Tier 1 arvutiga, valmistades seda ette Clevoni järgmiseks massitootmise mudeliks.

- Texase äriühing tunnustas Clevonit ReLO auhinnaga meie panuse eest, tunnustades meie pühendumust innovatsioonile ja kohalikule majandusele.
- Meie robotid alustasid teenindamist Euroopa suurimas puhkusepargis, Landal GreenParksis, Hollandis, pakkudes küllastajatele mugavat ja automatiseeritud teenindust.
- Võitsime maineka aasta transpordiinnovatsiooni tiitli Parcel+Postal Technology International auhindadel.
- Teatasime oma osalusest teedrajas projektis Arlingtonis, Texas, kus integreeritakse droone ja roboteid toidupanga tarnete jaoks, pakkudes uuenduslikke lahendusi kogukonna abistamiseks.

2024. aasta I poolaasta tegevusplaanid

Clevon AS otsib potentsiaalseid investoreid, et neilt edasiseks arenduseks kapitali kaasata. Et investorite leidmine on võtnud eeldatust kauem aega ning ettevõtte likviiduspositsioon on halvenenud, on Clevon AS vähendanud kulude taset kuniks täiendav finantseerimine on kindel.

Majandustulemused

Kontserni müügitulu 2023. aastal oli 143 tuh eurot ning see tulu on saadud peamiselt pilootprojektide läbiviimisest. Kontserni kulu kaupadele, materjalile ja teenustele oli 541 tuh eurot, mitmesugused tegevuskulud 1 231 tuh eurot, tööjõukulud (sisaldavad aktsiapõhiste maksete kulu) 4 060 tuh eurot ja põhivarade kulum 1 573 tuh eurot. Kontserni äritegevus ei ole mõjutatud hooajalisusest.

2023. aasta ärikahjumiks kujunes 4 694 tuh eurot ja EBITDA oli -3 146 tuh eurot.

Investeeringuid põhivarasse tehti 2 698 tuh euro ulatuses, millest investeeringud materiaalsesse põhivarasse olid summas 139 tuh eurot ja immateriaalsesse põhivarasse 2 559 tuh eurot (sh kapitaliseeritud väljaminekud oma tarbeks põhivara valmistamisel 2 552 tuh eurot).

Arno Kütt
Clevon AS juhatuse esimees
arno.kutt@clevon.com

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE

(eurodes)	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Käibevarad			
Raha ja raha ekvivalendid		216 287	1 767 398
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	8	13 085	91 500
Ettemaksed	8	15 915	20 733
Varud		223 228	334 053
Käibevarad kokku		468 515	2 213 684
Põhivarad			
Ettemaksed	8	14 173	12 223
Materiaalne põhivara	9	1 348 535	1 772 287
Immateriaalne põhivara	10	6 122 520	4 595 642
Põhivarad kokku		7 485 228	6 380 152
VARAD KOKKU		7 953 743	8 593 837
Kohustised			
Laenukohustised	17	830 953	797 219
Võlad tarnijatele		92 107	134 976
Võlad töövõtjatele		215 229	248 756
Muud võlad		543 710	217 571
Saadud ettemaksed		0	31 250
Lühiajalised kohustised kokku		1 681 999	1 429 772
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	17	5 032 576	647 700
Pikaajalised kohustised kokku		5 032 576	647 700
Kohustised kokku		6 714 575	2 077 472
OMAKAPITAL			
Aktiivkapital		2 969 777	2 957 577
Ülekurss		6 537 670	6 508 708
Muud reservid		142 505	381 903
Eelmiste perioodide jaotamata kasum		-3 321 852	0
Jaotamata kasum (-kahjum)		-5 088 932	-3 331 824
Emattevõtte omanikele kuuluv omakapital kokku		1 239 168	6 516 364
Omakapital kokku		1 239 168	6 516 364
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL KOKKU		7 953 743	8 593 837

KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE

(eurodes)	Lisa	01.01.2023 - 31.12.2023	01.04.2022- 31.12.2022
Müügitulu	11	142 769	98 420
Muud äritulud		46 047	12 948
Kaubad, toore, materjal ja teenused	12	-540 849	-509 632
Mitmesugused tegevuskulud	13	-1 230 369	-1 081 766
Tööjõukulud	14	-4 060 346	-2 676 874
Põhivara kulum ja väärtuse langus	9, 10	-1 572 832	-782 402
Kapitaliseeritud väljaminekud oma tarbeks põhivara valmistamisel	10	2 551 945	1 685 242
Muud ärikulud		-30 402	-3 897
Ärikasum (kahjum)		-4 694 037	-3 257 960
Finantstulu		697	186
Finantskulu		-371 100	-61 562
Muud finantstulud/kulud		-24 492	-12 488
Finantstulud ja -kulud kokku		-394 895	-73 864
Kasum (kahjum) enne tulumaksu		-5 088 932	-3 331 824
Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum)		-5 088 932	-3 331 824
Emaettevõtte omanike osa puhaskasumist		-5 088 932	-3 331 824
Aruandeaasta koondkasum (-kahjum)		-5 088 932	-3 331 824
Emaettevõtte omanike osa koondkasumist		-5 088 932	-3 331 824
Tavapuhaskasum aktsia kohta	7	-0,17	-0,12

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

(eurodes)	Lisa	01.01.2023 - 31.12.2023	01.04.2022- 31.12.2022
RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST			
Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum)		-5 088 932	-3 331 824
Korrigeerimised:			
Põhivara kulum ja väärtuse langus		1 572 832	782 402
Kasum (kahjum) materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist		-4 552	-23
Finantstulud ja -kulud		390 985	73 863
Opsioonireservi muutus		-183 724	381 903
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus (sh		86 334	-124 457
Varude muutus		110 825	162 062
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus (sh		14 317	597 079
RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST KOKKU		-3 101 915	-1 458 993
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel		-2 656 247	-2 645 594
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist		8 750	1 600
Tasutud tütarettevõtjate soetamisel		0	-1
Antud laenud		-4 400	0
Laekunud intressid		697	186
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST KOKKU		-2 651 200	-2 643 809
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST			
Saadud laenud		5 434 820	950 000
Saadud laenude tagasimaksed		-885 000	0
Arvelduskrediidi saldo muutus		-4 684	5 179
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed		-10 419	-8 814
Rendikohustiste tagasimaksed		-216 649	-110 181
Makstud intressid		-132 734	-38 421
Laekunud aktsiate emiteerimisest, millest on maha arvatud väljaandmiskulud		41 163	5 084 924
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST KOKKU		4 226 497	5 882 687
RAHAVOOD KOKKU		-1 526 618	1 779 886
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi algul		1 767 398	0
Valuutakursi muutuste mõju		-24 492	-12 488
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpul		216 287	1 767 398

KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

(eurodes)	Emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital				Kokku	Omakapital kokku
	Aktiikapital	Ülekurs	Optsooni de reserv	Jaotamata kasum (-kahjum)		
Seisuga 01.04.2022	2 679 500	1 701 862	-	-	4 381 362	4 381 362
Aruandeaasta kasum (-kahjum)	0	0	0	-3 331 824	-3 331 824	-3 331 824
Muu muutused	0	0	0	0	0	0
Aruande koondkasum kokku	0	0	0	-3 331 824	-3 331 824	-3 331 824
Tehingud omanikega						
Emiteeritud aktsiakapital	278 077	4 806 846	0	0	5 084 923	5 084 923
Osalusoptsoonide reservi moodustamine	0	0	381 903	0	381 903	381 903
Kokku tehingud omanikega	278 077	4 806 846	381 903	0	5 466 826	5 466 826
Seisuga 31.12.2022	2 957 577	6 508 708	381 903	-3 331 824	6 516 364	6 516 364
Aruandeaasta kasum (-kahjum)	0	0	0	-5 088 932	-5 088 932	-5 088 932
Muu muutused	0	0	0	9 972	9 972	9 972
Aruande koondkasum kokku	0	0	0	-5 078 960	-5 078 960	-5 078 960
Tehingud omanikega						
Emiteeritud aktsiakapital	12 200	28 962	0	0	41 162	41 162
Osalusoptsoonide reservi moodustamine	0	0	-239 398	0	-239 398	-239 398
Kokku tehingud omanikega	12 200	28 962	-239 398	0	-198 236	-198 236
Seisuga 31.12.2023	2 969 777	6 537 670	142 505	-8 410 784	1 239 168	1 239 168

Aktiikapital summas 2 969 777 eurot (31.12.2022: 2 957 577 eurot) jaguneb 29 697 771 aktsiaks (31.12.2022: 29 575 771 aktsiaks) nimiväärtusega 0,10 eurot aktsia kohta. 2023 a. osalusoptsoonide reservi muutus sisaldab 5 a. (eesmärkidega) optsoonilepingute allahindlust ja 3 a. optsoonilepingute ümberhindamist (vastavalt lisa 15).

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

LISA 1. ÜLDINE INFORMATSIOON

Clevon AS (edaspidi ka emaettevõtte või ettevõtte) on Eesti Vabariigis 01.04.2022 asutatud äriühing. Emaettevõtte registreeritud aadress on Reinu tee 48, 71020 Viljandi linn, Eesti Vabariik. Clevon AS 31.12.2023 lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab emaettevõtet ja tema tütaretevõtet (edaspidi kontsern). Kontserni põhitegevusalaks on mootorsõidukite tootmine. Ettevõtte toodab uue põlvkonna autonoomseid mehitamata mootorsõidukeid eesmärgiga muuta kaupade kätetoimetamine lõpptarbijatele võimalikult efektiivseks ja keskkonnasäästlikuks.

LISA 2. ARUANDE KOOSTAMISE ALUSED

Kontserni 31. detsembril 2023 lõppenud majandusaasta raamatupidamise aruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Majandusaasta raamatupidamise aruanne on koostatud perioodi 01.01.2023 – 31.12.2023 kohta.

Kirjeldatud arvestus- ja aruandluspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõigi aruandes esitatud perioodide suhtes.

LISA 3. ARVESTUS- JA ESITUSVALUUTA

Käesolev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes, mis on emaettevõtte arvestusvaluutaks.

LISA 4. OLULISED RAAMATUPIDAMISHINNANGUD JA OTSUSTUSED

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kasutanud hinnanguid ja otsustusi, mis mõjutavad kontserni arvestuspõhimõtete rakendamist ning aruandes kajastatud varade, kohustiste, tulude ja kulude kajastatud summasid. Tegelikud tulemused võivad erineda nendest hinnangutest.

Hinnanguid ja nende aluseks olevaid eeldusi vaadatakse pidevalt läbi. Muudatusi hinnangutes kajastatakse edasiulatuvalt.

Olulised otsustused

Järgmistes lisades on esitatud teave arvestuspõhimõtete kohaldamisel tehtud otsustuste kohta, millel on kõige suurem mõju finantsaruannetes kajastatud summadele:

- Rendiperiood: Kontserni juhtkond on rendilepingute perioodi määramisel hinnanud, kas nad kasutavad tulevikus pikendamise võimalust või mitte;
- Arenguväljaminekud: Arenguväljaminekud on kajastatud immateriaalse põhivarana

Eeldused ning hinnangutega seotud ebakindlused

- Immateriaalse põhivara kapitaliseerimine – Immateriaalse varana kajastatakse arendatud riist- ja tarkvara, mis on seotud isesõitva sõiduki arendusega. Kapitaliseeritud arenduskulud hõlmavad tööjõukulusi ning muid arendamisega otseselt seotud kulutusi. Tarkvara tootespetsialistide ja arendajate tööjõukulud arvestatakse tarkvara soetusmaksumuse hulka. Selleks hindab juhtkond, kui suur osa nende tööajast on seotud kapitaliseerimisega kuuluva tarkvara loomisega. 31.12.2023 seisuga on immateriaalse põhivara jääkmaksumus 6 123 tuhat eurot (31.12.2022 4 596 tuhat) (lisa 10).
- Immateriaalse põhivara väärtuse hindamine – Immateriaalse põhivara väärtust testitakse juhul, kui leiab aset mõni sündmus või ilmneb asjaolu, mis viitab vara väärtuse langusele. Konsolideeritud äritegevuse rahavood on küll negatiivsed, kuid need ei indikeeri antud juhul immateriaalse põhivara bilansilise väärtuse langust, kuna kontserni ärimudel on kasuettevõttele omane. See tähendab, et kahjum ja

negatiivsed rahavood on planeeritud, kuna müügitulude kasvu ning seeläbi ettevõtte varade väärtuse suurenemise eelduseks on unikaalne tootarendus, aktiivne turundus, kiire töötajate värbamine ning toote arendamine. Lisaks on ettevõtte turukapitalisatsioon suurem kui varade bilansiline väärtus. Seega 31.12.2023 ja 31.12.2022 seisuga juhtkonna hinnangul vara väärtuse languse indikatsioone ei esinenud, mistõttu vara väärtuse teste ei koostatud.

- Lisa 15: Aktsiapõhised maksed – õiglase väärtuse määramisel kasutatud eeldused
- Lisa 18: Tegevuse jätkuvus

Õiglase väärtuse mõõtmine

Mitmed kontserni arvestuspõhimõtted ning avalikustamismõtted nõuavad õiglase väärtuse mõõtmist.

Õiglase väärtus on hind, mida saadaks vara müügil või makstaks kohustise üleandmisel mõõtmiskuupäeval turuosaliste vahelises tavapärasel tehingus. Õiglase väärtuse mõõtmisel eeldatakse, et vara müügi või kohustise üleandmise tehing toimub kas:

- vara või kohustise põhiturul; või
- kui põhiturg puudub, siis vara või kohustise jaoks soodsaimal turul.

Kontsernil peab olema mõõtmiskuupäeval juurdepääs põhi- või soodsaimale turule.

Vara või kohustise õiglase väärtuse mõõtmisel kasutatakse eeldusi, mida turuosalisel kasutaksid vara või kohustise hinna määramisel, eeldades, et turuosalisel tegutsevad oma parimates majanduslikes huvides. Mittefinantsvara õiglase väärtuse mõõtmisel võetakse arvesse turuosalise võimet luua majanduslikke hüvesid, kasutades vara parimal viisil või müües selle turuosalisele, kes kasutaks vara parimal viisil.

Kontsern rakendab hindamistehnikaid, mis on konkreetsetes olukorras sobilikud ja mille jaoks on olemas piisavalt õiglase väärtuse mõõtmiseks vajalikke andmeid, kasutades maksimaalselt asjakohaseid jälgitavaid sisendeid ja minimaalselt mittejälgitavaid sisendeid, mis on kogu mõõtmise seisukohast olulised:

1. tase — varade või kohustiste (korrigeerimata) noteeritud hinnad aktiivsetel turgudel;
2. tase — hindamistehnikad, mille madalaima taseme sisend, mis on kogu mõõtmise seisukohast oluline, on kas otseselt või kaudselt jälgitav;
3. tase — hindamistehnikad, mille madalaima taseme sisend, mis on kogu mõõtmise seisukohast oluline, on mittejälgitav.

Lisateave õiglase väärtuse mõõtmisel tehtud eelduste, sisendite ning hinnangute kohta on toodud järgmistes lisades:

- Lisa 15: Aktsiapõhised maksed
- Lisa 20: Finantsinstrumendid

LISA 5. UUED STANDARDID, STANDARDITE MUUDATUSED JA TÕLGENDUSED

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid ettevõttele kohustuslikuks alates 01.01.2023:

Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ muudatused

Muudatustega selgitatakse, et kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks põhineb üksnes ettevõtte õigusel arveldamist aruandeperioodi lõpus edasi lükata. Ettevõtte õigus lükata arveldamist edasi vähemalt 12 kuud alates aruandekuupäevast ei pea olema tingimusteta, kuid sellel peab olema sisu. Klassifitseerimist ei mõjuta juhtkonna kavatsused ega ootused selle kohta, kas ja millal ettevõtte oma õigust kasutab. Muudatustega selgitatakse ka olukordi, mida peetakse kohustise tasumiseks.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ ja IFRS-i rakendusjuhendi nr 2 „Olulisuse üle otsustamine“ muudatused

- nõudes ettevõtetelt vaid oluliste arvestuspõhimõtete avalikustamist;
- selgitades, et ebaoluliste tehingute, muude sündmuste või tingimustega seotud arvestuspõhimõtted on samuti ebaolulised ega vaja seetõttu avalikustamist, ja
- selgitades, et ka mitte kõik oluliste tehingute, muude sündmuste või tingimustega seotud arvestuspõhimõtted ei ole ettevõtte raamatupidamise aruande seisukohalt olulised.

Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu muutis ka IFRS-i rakendusjuhendit nr 2, lisades juhise ja kaks lisanäidet olulisuse mõiste rakendamise kohta arvestuspõhimõtete avalikustamisel.

Muudatused on kooskõlas mõiste „olulisus“ täpsustatud määratlusega:

„Teave arvestuspõhimõtete kohta on oluline, kui seda koos ettevõtte raamatupidamise aruandes sisalduva muu teabega käsitledes võib mõistlikult eeldada, et see mõjutab otsuseid, mida üldotstarbelise raamatupidamise aruande põhikasutajad selle raamatupidamise aruande alusel teevad“.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IAS 8 „Arvestuspõhimõtted, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused

Muudatustega võetakse kasutusele mõiste „arvestushinnangud“ uus määratlus: selgitatakse, et need on raamatupidamise aruandes esitatud rahalised summad, mille mõõtmisega kaasneb määramatus. Muudatustega selgitatakse ka arvestuspõhimõtete ja arvestushinnangute vahelist seost: täpsustatakse, et ettevõtte annab arvestushinnangu selleks, et saavutada arvestuspõhimõttega kehtestatud eesmärki.

Muudatused ei avalda eeldatavasti kontsernile olulist mõju, kuna nendega antakse juhiseid selle kohta, kas muutusi tuleb käsitada hinnangute muutustena, arvestuspõhimõtete muutustena või vigadena.

Standardi IAS 12 „Tulumaks“ muudatused

Muudatused selgitavad sellistest tehingutest tuleneva edasilükkunud tulumaksu arvestamist, mille puhul kajastatakse nii vara kui ka kohustist ning mõlema suhtes rakendatakse ühesugust maksustamist. Muudatustega kitsendatakse esmase kajastamise erandi rakendusala nii, et kõnealune erand ei kehti tehingutele, millest tekivad võrdsed ja tasaarvestatavad ajutised erinevused. Seetõttu peavad ettevõtted kajastama edasilükkunud tulumaksuvarasid ja -kohustisi ajutiste erinevuste suhtes, mis tekivad rendilepingu ja kasutuselt kõrvaldamise eraldise esmasel kajastamisel.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Seni veel jõustumata standardid, tõlgendused ja avaldatud standardite muudatused

Järgmised uued ja muudetud standardid kohalduvad pärast 1. jaanuari 2024 algavatele aruandeperioodidele ja lubatud on varasem rakendamine. Kontsern ei ole ühtki neist uutest ja muudetud standarditest ennetähtaegselt kasutusele võtnud ja tema hinnangul ei avalda need jõustudes kontserni konsolideeritud raamatupidamise aruandele olulist mõju.

- „Kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks“ (IAS 1 muudatused);
- „Eritingimustega pikaajalised kohustised“ (IAS 1 muudatused);
- „Tarnijate rahastamise kokkulepped“ (IAS 7 ja IFRS 7 muudatused);
- „Rendikohustis müügi-tagasirenditehingutes“ (IFRS 16 muudatused);
- „Vahetatavuse puudumine“ (IAS 21 muudatused).

Muud muudatused

Ülejäänud uutel standarditel, standardite muudatustel ja tõlgendustel, mis pole veel jõustunud, ei ole eeldatavasti olulist mõju kontserni raamatupidamise aruandele.

LISA 6. OLULISEMAD ARVESTUSPÕHIMÕTTED

Alljärgnevalt on esitatud kokkuvõtte käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud olulistest arvestuspõhimõtetest. Kirjeldatud arvestuspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt, kui järgnevas tekstis ei ole vastupidist märget.

Konsolideeritud aruannete koostamine

Käesolev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab Clevon AS-i ja selle tütarettevõtte finantsnäitajaid rida-realt konsolideerituna.

Tütarettevõtted

Tütarettevõtte konsolideerimist alustatakse hetkest, kui kontsern omandab kontrolli antud tütarettevõtte üle ning lõpetatakse hetkel, kui kontsern kontrolli tütarettevõtte üle kaotab. Kõiki tütarettevõtete poolt aasta jooksul omandatud või müüdud varasid, kohustisi, tulusid ja kulusid kajastatakse konsolideeritud koondkasumiaruandes alates kontrolli saavutamise kuupäevast kuni kuupäevani, mil kontsern kontrolli tütarettevõtte üle kaotab. Vajadusel korrigeeritakse tütarettevõtete finantsnäitajaid, et need oleksid kooskõlas kontserni arvestuspõhimõtetega.

Kontrolli kaotamine

Kui kontsern kaotab kontrolli tütarettevõtte üle, lõpetab ta tütarettevõtte varade ja kohustiste ning nendega seotud mittekontrolliva osaluse ja muude omakapitali komponentide kajastamise. Kontrolli kaotamisest tulenev kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruandes. Endises tütarettevõttes säilinud osalust mõõdetakse õiglases väärtuses.

Konsolideerimisel elimineeritavad tehingud

Kõik kontsernisisesed varad ja kohustised, omakapital, tulud, kulud ja rahavood, mis on seotud kontserni liikmete vaheliste tehingutega, elimineeritakse konsolideerimisel täielikult.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid hõlmavad sularaha kassas, nõudmiseni hoiuseid pangas, muid lühiajalisi likviidseid investeeringuid, mille esialgne tähtaeg on kuni kolm kuud ja mille väärtuse muutumise risk on ebaoluline.

Välisvaluuta

Kontserni iga konsolideeritud üksuse arvestusvaluuta on üksuse tegevuse põhilise majanduskeskkonna valuuta. Kontserni esitusvaluuta on euro, mis on Eesti Vabariigi ametlik vääring. Emaettevõtte arvestusvaluutaks on euro, USA tütarettevõtte arvestusvaluutaks on dollar.

Välisvaluuta ümberarvestus

Välisvaluutas toimunud tehingud arvestatakse ümber kontserni ettevõtete arvestusvaluutadesse tehingu toimumise kuupäeval kehtinud vahetuskursiga. Välisvaluutas toimunud tehing arvestatakse ümber eurodesse, kasutades tehingu toimumise päeval kehtinud Euroopa Keskpanga vahetuskurssi.

Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustised konverteeritakse arvestusvaluutasse aruandekuupäeval kehtiva arvestusvaluuta vahetuskursi järgi. Monetaarsete varade või kohustustega seotud kursivahedest tekkiv kasum või kahjum on aruandeperioodi alguse arvestusvaluutas fikseeritud korrigeeritud

soetusmaksumuse ja perioodi lõpul kehtiva vahetuskursiga ümberhinnatud välisvaluutas fikseeritud korrigeeritud soetusmaksumuse vahe.

Välisvaluutas fikseeritud mittemonetaarsed varad ja kohustised, mis on kajastatud soetusmaksumuses, konverteeritakse arvestusvaluutasse tehingukuupäeval kehtiva arvestusvaluuta vahetuskursi järgi. Mittemonetaarsed varad ja kohustised, mida mõõdetakse välisvaluutas fikseeritud õiglasest väärtuses, arvestatakse arvestusvaluutasse ümber selle kuupäeva vahetuskursiga, mil õiglane väärtus kindlaks määrati. Ümberarvestamisel kasutatakse Euroopa Keskpanga vastava valuuta ametlikku noteeringut. Ümberarvestamisel tekkivad kursivahed kajastatakse kasumis või kahjumis.

Välisriikides asuvate tütarettevõtete finantsaruannete teisendamine

Välismaiste üksuste varad ja kohustused, sh soetamisel tekkinud firmaväärtus ja õiglase väärtuse korrigeerimised, arvestatakse aruandekuupäeva vahetuskurssidega ümber eurodesse. Välismaiste üksuste tulud ja kulud arvestatakse eurodesse tehingupäeval kehtinud vahetuskursside alusel.

Kursivahesid kajastatakse muus koondkasumis ning esitatakse omakapitali koosseisus kursivahede reservina. Välismaise üksuse sellisel võõrandamisel, mille tulemusena kaob valitsev või oluline mõju, kantakse vastava välismaise üksusega seotud kumulatiivne summa kursivahede reservist võõrandamisel tekkinud kasumi või kahjumi osana kasumisse või kahjumisse. Kui kontsern võõrandab vaid osa oma osalusest tütarettevõttes, mille koosseisus on välismaine üksus, ja säilitab valitseva mõju, omistatakse vastav proportsionaalne osa kumulatiivsest summast tagasi mittekontrollivale osalusele.

Finantsvarad ja -kohustised

Kajastamine ja esmane mõõtmine

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse nende tekkimise hetkel. Kõik ülejäänud finantsvarad- ja kohustised kajastatakse siis, kui kontsernist saab instrumendi lepinguline osapool. Kontsern mõõdab esmasel kajastamisel finantsvara või -kohustist selle õiglasest väärtuses, millele on lisatud või millest on maha arvatud tehingukulutused, mis on otseselt seotud finantsvara omandamise või finantskohustise emiteerimisega. Nõudeid ostjate vastu, mis ei ole seotud olulise rahastamise komponendiga, võetakse esmasel kajastamisel arvele tehinguhinnas.

Klassifitseerimine, edasine mõõtmine ning kasumid ja kahjumid

Finantsvarad

Kontsern kajastab finantsvara edaspidi korrigeeritud soetusmaksumuses, õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi või õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande.

Finantsvarasid ei klassifitseerita ümber pärast nende esmast kajastamist, välja arvatud juhul, kui kontsern muudab oma finantsvarade haldamise ärimudelit, sellisel juhul klassifitseeritakse kõik mõjutatud finantsvarad ümber ärimudeli muutusele järgneva esimese aruandeperioodi esimesel päeval.

Finantsvarasid mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kui mõlemad järgmised tingimused on täidetud:

- finantsvara hoitakse ärimudeli raames, mille eesmärk on hoida finantsvara lepingupõhiste rahavoogude kogumiseks; ja
- finantsvara lepingutingimustest tulenevad kindlaksmääratud kuupäevadel rahavood, mis on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress.

Kontsern klassifitseerib korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavateks finantsvaradeks raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjate vastu, antud laenuid ja muud nõuded.

Finantsvara mõõdetakse õiglasest väärtuses muutusega läbi muu koondkasumi, kui see vastab mõlemale järgmisele tingimusele ja seda ei ole määratud varana, mida kajastatakse õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande:

- instrumente hoitakse ärimudelis, mille eesmärk on saavutada nii lepinguliste rahavoogude kogumine kui ka finantsvarade müük; ja

- lepingutingimused tagavad kindlatel kuupäevadel rahavood, milleks on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress.

Kõik finantsvarad, mis ei ole klassifitseeritud mõõdetavateks korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglas väärtuses läbi muu koondkasumi nagu on eelpool kirjeldatud, mõõdetakse õiglas väärtuses muutusega läbi kasumiaruande.

Esmasel kajastamisel võib kontsern õiglas väärtuses läbi kasumiaruande mõõdetavaks määratleda ka finantsvarad, mis vastavad kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglas väärtuses läbi muu koondkasumi kajastamise tingimustele, kui see kas kõrvaldab või vähendab oluliselt mõõtmise või kajastamise järjepidevusetust, mis muul juhul tekiks varade või kohustiste mõõtmisest või nendelt saadavate kasumite või kahjumite kajastamisest erinevatel alustel.

Järgnev tabel annab ülevaate kontserni finantsvaradest ning nende mõõtmisest ja kasumite ning kahjumite kajastamisest.

Korrigeeritud soetusmaksumus	Antud varad kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Korrigeeritud soetusmaksumusest arvutatakse maha kahjum vara väärtuse langusest. Intressitulu, kasum või kahjum valuutakursi muutusest ning väärtuse langus kajastatakse kasumiaruandes. Kajastamise lõpetamisel tekkinud kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruandes.
-------------------------------------	---

Finantskohustised

Finantskohustised klassifitseeritakse mõõdetuna kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglas väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Finantskohustis klassifitseeritakse õiglas väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kui seda hoitakse kauplemise eesmärgil, see on tuletisinstrument või see on sellisena kajastatud esmasel kajastamisel. Finantskohustised õiglas väärtuses muutustega läbi kasumiaruande hinnatakse õiglas väärtuses ning puhaskasum ja -kahjum, sealhulgas mis tahes intressikulud, kajastatakse kasumiaruandes.

Muud finantskohustised kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Intressikulud ja kasum või kahjum valuutakursi muutusest kajastatakse kasumiaruandes. Kajastamise lõpetamisel tekkinud kasum või kahjum kajastatakse läbi puhaskasumi.

Kajastamise lõpetamine

Finantsvarad

Kontsern lõpetab finantsvara kajastamise siis ja ainult siis, kui lepingujärgsed õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõpevad või kui kontsern kannab finantsvara üle ning ülekandmine vastab kajastamise lõpetamise kriteeriumitele. Kontsern annab lepinguliste rahavoogude saamise õiguse üle tehingus, mille puhul antakse üle kõik finantsvara omamisega seotud riskid ja hüved või kus kontsern ei anna üleandmise käigus finantsvara omamisega seotud riske ja hüvesid, kuid kontsernil ei säili kontrolli finantsvara üle.

Tehingud, millega kontsern annab üle oma finantsaruannetes kajastatud varad, kuid kontsern säilitab kõik või põhilised üleantud varade riskid ja hüved, siis sellistel juhtudel üleantud vara kajastamist kontsern ei lõpeta.

Finantskohustised

Kontsern eemaldab finantskohustise oma finantsseisundi aruandest siis ja ainult siis, kui see on kustutatud. See tähendab kui lepingus määratletud kohustis on täidetud, tühistatud või aegunud. Kontsern lõpetab finantskohustise kajastamise, kui finantskohustise tingimusi muudetakse nõnda, et kohustise rahavood on oluliselt erinevad esialgsest kohustisest. Sellisel juhul kajastatakse muudetud tingimustel põhinevat uut finantskohustist õiglas väärtuses.

Erinevus lõpetatud finantskohustise või teisele osapoolle ülekantud finantskohustise (või finantskohustise osa) bilansilise jääkmaksumuse ja makstud tasu, sealhulgas kõigi ülekantud mitterahaliste varade või võetud kohustiste vahel kajastatakse läbi puhaskasumi.

Saldeerimine

Finantsvarad ja -kohustised tasaarvestatakse ja kajastatakse netosummana finantsaruandes siis ja ainult siis, kui kontsernil on sel hetkel seaduslik õigus summasid tasaarveldada ja kontsernil on teadlik kavatsus need kas tasuda netopõhiselt või realiseerida vara ja tasuda samaaegselt kohustis.

Finantsvarade väärtuse langus

Kontsern rakendab väärtuse languse kajastamisel oodatava krediidikahjumi mudelit korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade suhtes.

Kontsern mõõdab väärtuse langust summas, mis võrdub eluea jooksul oodatavate krediidikahjumitega, välja arvatud finantsvarad, mille väärtuse langus mõõdetakse summas, mis võrdub 12 kuu jooksul oodatavate krediidikahjumitega:

- muud nõuded;
- raha- ja raha ekvivalendid, mille krediidirisk ei ole pärast esmast kajastamist märkimisväärselt suurenenud.

Kontsern rakendab kõigi ostjate vastu tekkinud nõuete eeldatava krediidikahjumi kajastamisel standardis IFRS 9 sätestatud lihtsustatud meetodit, mis lubab moodustada allahindluse reservi kehtivusaja jooksul eeldatavate krediidikahjumi summas.

Kontsern kajastab alati nõuetele ostjate vastu moodustatud allahindluse summas, mis võrdub nende kehtivusaja jooksul eeldatavalt tekkiva krediidikahjumiga. Nimetatud varade eeldatava krediidikahjumi hindamiseks kasutatakse eraldiste moodustamise maatriksit, mis põhineb kontserni ajaloolisel krediidikahjumi kogemusel, mida korrigeeritakse konkreetsete deebitoridega seotud tegurite, üldiste majandustingimuste ning vajadusel raha ajaväärtusega. Eeldatavad krediidikahjumid on tõenäosusega kaalutud hinnangulised krediidikahjumid. Krediidikahjum on vahe lepingujärgsete rahavoogude ja Kontserni poolt oodatavate rahavoogude vahel, mida diskonteeritakse finantsvara sisemise intressimääraga.

Igal aruandekuupäeval hindab kontsern, kas korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade krediidikvaliteet on langenud. Finantsvara krediidikvaliteet on langenud, kui on toimunud üks või mitu sündmust, mis avaldavad selle finantsvara eeldatavatele tulevastele rahavoogudele negatiivset mõju. Asjaolud, mis annavad indikatsiooni, et finantsvara krediidikvaliteet on langenud, on järgmised:

- võlgniku olulised finantsraskused;
- lepingu rikkumine (kohustise mittetäitmine või tähtjaks tasumata jätmine);
- laenu või ettemakse restruktureerimine tingimustel, mida kontsern muul juhul ei oleks teinud;
- on tõenäoline, et võlgnik satub makseraskustesse.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade väärtuse languse võrra vähendatakse varade bilansilist maksumust.

Varud

Varud võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukuludest ja muudest otsestest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude arvestamisel kasutatakse kontsernis FIFO meetodit.

Varud kajastatakse soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses, olenevalt sellest, kumb on madalam. Varude allahindlus neto realiseerimisväärtuseni kajastatakse aruandeperioodi kuluna allahindluse perioodi müüdü toodangu kuludes. Juhul kui varem allahinnatud neto realiseerimisväärtus hilisematel perioodidel taas tõuseb, tuleb varasem allahindlus tühistada.

Varude hindamisel neto realiseerimismaksumusse kajastatakse allahindlusest tulenevad kulud allahindluse perioodil koondkasumiaruande kirjel „Kaubad, toore, materjal ja teenused“.

Inventuuri käigus tuvastatud puudu- või ülejääke kajastatakse koondkasumiaruandes muudes ärituludes või – kuludes.

Materiaalne põhivara

Arvele võtmine ja kajastamine

Materiaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud allahindlused vara väärtuse langusest.

Kui materiaalse põhivara eri osadel on erineva pikkusega kasulikud eluead, võetakse nad arvele eraldi põhivaraobjektidena (oluliste komponentidena). Iga komponendi kuluminorm määratakse eraldi, lähtudes komponendi eeldatavast kasulikust elueast.

Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes.

Hilisemad kulutused

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad kulutused lisatakse vara soetusmaksumusele ainult juhul, kui on tõenäoline, et ettevõtte saab tulevikus tehtud kulutustest majanduslikku kasu. Muud hooldus- ja remondikulud kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Amortisatsioon

Amortisatsiooni arvestatakse lineaarsel meetodil jaotades soetusmaksumuse kuni lõppväärtuseni vara hinnangulisele kasulikule elueale ning see kajastatakse kasumiaruandes. Materiaalse põhivara kasulik eluiga vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpus ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muutused raamatupidamislike hinnangute muutustena, st edasiulatuvalt. Varaobjekti hakatakse amortiseerima alates hetkest, kui ta on kasutusvalmis (juhtkonna poolt ette nähtud asukohta ja tööseisundisse viidud).

Amortisatsioonimäärade vahemikud materiaalse põhivara gruppidele on järgmised:

– Ehitised ja rajatised	1 – 5%
– Tootmiseseadmed	8 - 20%
– Muud masinad ja seadmed	10 – 33%
– Muu inventar ja IT seadmed	20 – 50%

Vara väärtuse languse hindamist on kirjeldatud üksikasjalikumalt „Vara väärtuse langus“ arvestuspõhimõtte juures.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalset vara kajastatakse finantsseisundi aruandes siis, kui vara on kontserni poolt kontrollitav, tema kasutamisest saadakse tulevikus majanduslikku kasu ning vara soetusmaksumus on usaldusväärselt mõõdetav. Omandatud immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele selle soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt kasutusvalmidusse viimisega seotud kulutustest. Arvele võtmise järel kajastatakse immateriaalset vara selle soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Immateriaalsed varad jagatakse määratud ja määramata kasuliku elueaga varadeks.

Määramata kasuliku elueaga immateriaalseid varasid ei amortiseerita, kuid nende väärtuse kontrollimiseks viiakse igal bilansipäeval läbi väärtuse test ning juhul kui kaetav väärtus osutub väiksemaks bilansilisest jääkmaksumusest, hinnatakse vara alla kaetava väärtuseni.

Määratud kasuliku elueaga immateriaalseid varasid amortiseeritakse lineaarsel meetodil, lähtudes vara eeldatavast kasulikust elueast.

Uurimis- ja arendusväljaminekud

Arendusväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakendamisel uute toodete ja teenuste väljatöötamiseks. Uute teaduslike või tehniliste teadmiste saamise eesmärgil läbiviidud uuringute ja teadustööga seotud kulutused kajastatakse nende tekkimise momendil kasumiaruandes kuluna.

Arendusväljaminekud kapitaliseeritakse ainult juhul, kui:

- antud immateriaalse vara kasutus- või müügiõiglikuks saamine on tehniliselt võimalik;
- kui kontsernil on selleks olemas piisavad rahalised vahendid;

- c) kui kontsernil on võimalik immateriaalset vara kasutada või müüa;
d) kui kontsern suudab usaldusväärset mõõta immateriaalse vara arendustegevuse väljaminekuid.

Kapitaliseeritud väljaminekud sisaldavad erinevaid immateriaalse vara loomiseks tehtud kulutusi, s.h. materjalikulu, tööjõukulusid, lähetustega seotud kulusid, põhivara amortisatsioonikulu. Muud arendusväljaminekud ja uurimisväljaminekud, s.h. marketingi- ja reklaamikulud, üldhalduskulud ja koolituskulud kajastatakse nende tekkimise perioodil kasumiaruandes kuluna. Kapitaliseeritud arendusväljaminekuid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleerunud kulum ja vara väärtuse vähenemisest tulenevad kahjumid.

Hilisemad kulutused

Hilisemad kulutused kapitaliseeritakse ainult siis, kui need suurendavad tulevikus saadavat majanduslikku kasu, mis väljendub konkreetse varas, millega need on seotud. Kõik muud kulutused, sealhulgas ettevõttesiseselt loodud firmaväärtusele ja kaubamärkidele tehtud kulutused, kajastatakse nende tekkimise hetkel kasumiaruandes.

Amortisatsioon

Amortisatsiooni arvestatakse lineaarsel meetodil, jaotades soetusmaksumuse kuni lõppväärtuseni vara hinnangulisele kasulikule elueale, ning see kajastatakse üldjuhul kasumiaruandes.

Amortisatsioonimäärade vahemikud immateriaalse põhivara gruppidele on järgmised:

– Arendusväljaminekud	15 – 25%
– Tarkvara, patendid, litsentsid, kaubamärgid ja muu immateriaalne põhivara	20 – 33%

Amortisatsioonimeetodid, aastased amortisatsioonimäärad ja jääkväärtused vaadatakse üle igal aruandekuupäeval ja vajadusel korrigeeritakse.

Vara väärtuse languse hindamist on kirjeldatud üksikasjalikumalt „Vara väärtuse langus“ arvestuspõhimõtte juures.

Vara väärtuse langus

Mittefinantsvara väärtuse langus

Vara, mis ei ole varud, raamatupidamisväärtust vaadatakse üle vähemalt kord aastas aruandeperioodi lõpus. Ülevaatamise eesmärgiks on tuvastada, ega pole indikaatoreid, mis nõuaks vara allahindamist. Juhul, kui on põhjust eeldada, et teatud põhivara objekti kaetav väärtus võib olla langenud alla tema raamatupidamisväärtuse, viiakse läbi vara väärtuse test ning vajadusel hinnatakse vara alla.

Vara kaetav väärtus on kas selle vara või raha teeniva üksuse õiglane väärtus, millest on maha arvatud müügikulud või kasutusväärtus, olenevalt sellest kumb neist on suurem.

Kasutusväärtuse hindamisel diskonteeritakse hinnangulisi tulevase rahavoogusid diskontomääraga, mis väljendab hetke turuväärtuse suundumusi ja varaga seotud spetsiifilisi riske. Vara väärtuse languse testimiseks grupeeritakse varad kõige väiksemasse võimalikku varade gruppi, mille pidevast kasutamisest on võimalik rahavoogusid eristada ning mis on olulises osas sõltumatud teistest varadest või varade gruppidest (raha teenivatest üksustest) saadavatest rahavoogudest. Väärtuse languse testimise eesmärgil on äriühendusest tekkinud firmaväärtused jagatud ettevõtte nendele raha teenivatele üksustele, mis peaksid saama konkreetsest äriühendusest tekkivast sünergiast majanduslikku kasu.

Vara väärtuse langus kajastatakse kahjumina, kui vara või selle raha teeniva üksuse raamatupidamisväärtus ületab selle hinnangulist kaetavat väärtust. Vara väärtuse langusest tekkinud kahjumid kajastatakse perioodi kuludes. Raha teeniva üksuse väärtuse langusest tekkinud kahjumit kajastatakse esmalt selleks, et vähendada üksusele omistatud firmaväärtuse raamatupidamisväärtust ning seejärel proportsionaalselt üksuse muude varade raamatupidamisväärtust.

Kui väärtuse vähenemise põhjus kaob, tühistatakse varem kajastatud allahindlus. Allahindluse asjaolude muutumist analüüsitakse vähemalt kord aastas aruandeperioodi lõpus. Allahindlusi tühistatakse ja vara väärtust suurendatakse maksimaalselt raamatupidamisväärtuseni, mis varal oleks kujunenud, kui allahindlust ei oleks tehtud, arvestades sealhulgas vahepealset kulumit. Vara allahindluse tühistamine kajastatakse perioodi kasumis või kahjumis samal real, kus kajastus varasem allahindlus.

Finantsvara väärtuse langus

Finantsvara väärtuse languse hindamist on kirjeldatud üksikasjalikumalt finantsvarad ja -kohustised arvestuspõhimõtete osas.

Rendiarvestus

Lepingu sõlmimisel hindab kontsern, kas leping on rendileping või kas leping sisaldab endas renti. Leping on rendileping (või sisaldab endas renti), kui leping annab õiguse kontrollida ja kasutada kindlaksmääratud vara teatud aja jooksul tasu eest. Hindamaks, kas leping annab õiguse kontrollida ning kasutada vara, kasutab kontsern IFRS 16 rendi definitsiooni.

Kontsern kui rentnik

Rendikomponenti sisaldava lepingu sõlmimisel või muutmisel jaotab kontsern lepingus sisalduva tasu igale rendikomponendile selle eraldiseisva hinna alusel.

Kontsern kajastab kasutusõiguse vara ja rendikohustist rendi alguse kuupäeval. Kasutusõiguse vara mõõdetakse algselt soetusmaksumuses, mis koosneb rendikohustise algsummast. Rendikohustise algsummat korrigeeritakse tehtud ettemaksete võrra, tehtud otseste kulutuste võrra ning taastamiskulude võrra (mis tulenevad vara demonteerimisest ning taastamisest). Saadud summast on maha arvatud saadud rendisoodustused.

Kasutusõiguse vara amortiseeritakse lineaarsel meetodil rendi alguskuupäevast kuni rendiperioodi lõpuni, välja arvatud juhul, kui rendilepinguga antakse alusvara omandiõigus kontsernile rendiperioodi lõpus üle või kui kasutusõiguse vara jääkväärtus viitab sellele, et kontsern plaanib kasutada vara väljaostuoptiooni. Sellisel juhul amortiseeritakse kasutusõiguse vara alusvara kogu kasuliku eluea jooksul, mis määratakse samadel alustel nagu vastavate kontserni poolt omatavate materiaalsete põhivarade puhul. Lisaks vähendatakse kasutusõiguse vara väärtuse langusest tulenevate kahjumite korral. Samuti korrigeeritakse kasutusõiguse vara rendikohustiste teatud ümberhindamistel.

Rendikohustist mõõdetakse algselt rendimaksete nüüdiseväärtuses, mida ei ole veel makstud rendisuhte alguskuupäevaks, kasutades rendi sisemist intressimäära või, kui seda määra ei ole võimalik kindlaks teha, siis alternatiivset laenuintressimäära. Üldjuhul kasutab kontsern diskontomäärana alternatiivset laenuintressimäära.

Kontsern leiab alternatiivse laenuintressimäära, kasutades selleks erinevaid finantseerimisallikaid. Saadud sisendeid korrigeeritakse, võttes arvesse renditingimusi ja renditava vara tüüpi, et jõuda renditavale varale sobiva alternatiivse laenuintressimäärani.

Rendikohustises sisalduvate rendimaksete hulka kuuluvad järgmised osad:

- fikseeritud maksed (sealhulgas sisuliselt fikseeritud rendimaksed);
- trahvid rendilepingu katkestamisel (kui katkestamine on piisavalt kindel);
- väljaostuhind (kui vara ost on piisavalt kindel);
- garanteeritud jääkväärtus (makstava summa eeldatav väärtus);
- indeksist või määrast sõltuvad rendimaksed.

Rendikohustist mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses. See arvutatakse ümber siis, kui tulevastes rendimaksetes on muutusi, mis tulenevad indeksist või määrast, kui muutub hinnang garanteeritud jääkväärtuse summa osas või kui kontsern muudab oma hinnangut selle osas, kas soovitakse kasutada vara väljaostu, rendi pikendamise või lõpetamise võimalusi. Samuti mõõdetakse rendikohustist ümber kui muutuvad fikseeritud maksed (sealhulgas sisuliselt fikseeritud rendimaksed).

Kui rendikohustist hinnatakse ümber ülal loetletud põhjustel, tehakse kasutusõiguse vara bilansilises maksumuses vastav korrigeerimine. Rendikohustise muudatuse mõju kajastatakse kasumiaruandes, kui kasutusõiguse vara bilansiline maksumus on vähendatud nullini.

Kontsern on otsustanud mitte kajastada kasutusõiguse varasid ning rendikohustisi väheväärtuslike vara rentide ning lühiajaliste rentide puhul. Kontsern kajastab nende rentidega seotud rendimaksud kuluna lineaarselt rendiperioodi jooksul.

Hüvitised töötajatele

Lühiajalised hüvitised töötajatele

Töötajate lühiajalised hüvitised hõlmavad palka ja sotsiaalmakse, töölepingu ajutise peatumisega seotud hüvitisi (puhkusetasud või muud seesugused tasud), kui eeldatakse, et töölepingu ajutine peatumine leiab aset 12 kuu jooksul pärast selle perioodi lõppu, mil töötaja tööd tegi, ning muid hüvitisi, mis tuleb välja maksta 12 kuu jooksul pärast selle perioodi lõppu, mil töötaja tööd tegi.

Töösuhte lõpetamise hüvitised

Töösuhte lõpetamise hüvitisi kajastatakse varaseimal järgmisel kuupäeval: kui kontsern ei saa enam tagasi võtta nende hüvitiste pakkumist ja kui kontsern kajastab restruktureerimise kulusid. Kui hüvitisi ei ole plaanis täielikult välja maksta 12 kuu jooksul aruandeperioodi lõpust, diskonteeritakse need nüüdisväärtusesse.

Osalusoptsioonid

Omakapitaliinstrumentidega arveldatavate aktsiapõhiste maksete õiglane väärtus on hinnatud üleandmise kuupäeva seisuga, kasutades Black-Scholes'i mudelit. Omakapitaliinstrumentidega arveldatavate aktsiapõhiste maksete kulu kajastatakse jõustumise perioodi jooksul koondkasumiaruandes, rakendades astmelist jõustumise arvestust (graded vesting), kande vastaspooleks on omakapitali reservid.

Õiglase väärtuse määramise sisendid hõlmavad osa hinda määramiskuupäeval, instrumendi täitmishinda, eeldatavat volatiilsust, optiooni täitmise tähtpäeva, riskivaba intressimäära ja oodatavaid dividende.

Eraldisid

Eraldisi kajastatakse juhul, kui kontsernil on minevikus aset leidnud sündmustest tulenev seaduslik või faktiline kohustus, kohustise realiseerumine nõuab ressursidest loobumist ja summa suurust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Eraldisi kajastatakse kohustise täitmiseks vajalike kulutuste nüüdisväärtuses, kasutades intressimäära, mis kajastab turu hinnanguid raha hetkeväärtusele ja kohustisele iseloomulikele riskidele. Aja möödumise tõttu toimunud eraldise summa kasv kajastatakse finantskuluna.

Võimalikud kohustised, mille realiseerumine on vähetõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustisteks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustistena.

Tulumaks

Tulumaks koosneb jooksvast tulumaksust ja edasilükkunud tulumaksust. Tulumaks kajastatakse kasumiaruandes, välja arvatud see osa, mis on seotud äriühendustega või kirjetega, mida kajastatakse otse omakapitalis või muus koondkasumis.

Jooksev tulumaks

Jooksev tulumaks koosneb majandusaasta maksustatavalt kasumilt või kahjumilt eeldatavalt tasumisele kuuluvast või tagasinõutavast tulumaksust ning eelmiste perioodide tulumaksukohustiste või -nõuete korrigeerimisest. Jooksva tulumaksukohustise või -nõude summa on eeldatavasti tasumisele kuuluva või tagasinõutava maksusumma parim hinnang, mis peegeldab ka tulumaksuga seotud võimalikku ebakindlust.

Jooksva tulumaksu varad ja kohustised tasaarvestatakse üksnes juhul, kui teatavad kriteeriumid on täidetud.

Ettevõtte tulumaks Eestis

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt.

Jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende maksustatakse üldiselt tulumaksumääraga 20/80 jaotatavate dividendide netosummast (võrdub 20%ga jaotatava kasumi brutosummast). Regulaarselt makstavaid dividende maksustatakse määraga 14/86 dividendide netosummast. Dividendimakseid loetakse regulaarseteks, kui jaotatava kasumi summa ei ületa ettevõtte viimase kolme aasta keskmist jaotatud kasumit, millelt on Eestis makstud tulumaksu. Seega saab ettevõtte dividendide tulumaksuga maksustamisel kohaldada madalamat maksumäära 14/86 ja 20/80.

Ettevõtte tulumaks muudes riikides

Kontserni tütarettevõtte Clevon Corporation on registreeritud Ameerika Ühendriikides, Texas, kus ettevõtetele kehtiv tulumaksumäär on 21%. 2018. aastal ja järgnevatel aastatel tekkinud puhaskahjumid võib tasaarvestada 80% ulatuses iga aasta maksustatavast tulust. Seega, Clevon Corporation saab tasaarveldada edasilükkunud tulumaksuvara (deferred tax asset) kui ettevõtte tegevus muutub kasumlikuks ning seeläbi vähendada tulumaksukohustust.

Edasilükkunud tulumaks

Edasilükkunud tulumaks kajastatakse ajutiste erinevuste suhtes, mis tekivad Kontserni varade ja kohustiste bilansiliste maksumuste ning summade vahel, mida kasutatakse ettevõtte tulumaksuga maksustamiseks (nn maksustamisbaas).

Vastavalt Eesti Vabariigi seadustele ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Ettevõtte tulumaksu maksmise kohustus tekib kasumi jaotamisel ning see kajastatakse perioodi kasumis või kahjumis kuluna dividendide väljakuulutamisel.

Kontserni edasilükkunud tulumaksukohustus tekib kontserni investeringutelt Eesti tütar-, sidus- ja ühissetevõtetesse ning filiaalidesse, välja arvatud juhul, kui kontsern suudab kontrollida maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist ja nende tühistumine lähimas tulevikus on tõenäoline. Maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise näideteks on dividendide maksmine, investeringu müük või likvideerimine jt tehingud.

Kuna kontsern kontrollib tütarettevõtte või filiaali dividendipoliitikat, siis on tal võimalik kontrollida ka kõnealuse investeringuga seotud ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist. Seega, kui emaettevõtte on otsustanud selliseid kasumeid lähemas tulevikus mitte jaotada, ei kajasta ta edasilükkunud tulumaksu kohustist. Kui emaettevõtte on otsustanud, et dividendid makstakse välja lähemas tulevikus, kajastatakse edasilükkunud tulumaksu kohustist nende väljamaksete ulatuses kooskõlas IAS 12.40-ga.

Kuna kontsern üldjuhul ei kontrolli sidus- ja ühissetevõtte dividendipoliitikat, siis ei kontrolli ta ka maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist. Seetõttu kajastab kontsern edasilükkunud tulumaksukohustist investeringutelt sidus- ja ühissetevõtetesse.

Edasilükkunud tulumaksukohustuse suurust mõõdetakse maksumääras, mis kehtivad ajutistele erinevustele perioodil, mil need eeldatavalt tühistuvad, lähtudes bilansipäeval kehtivatest maksumääradest.

Seotud osapooled

Kontsern loeb osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriolulistele otsustele. Kontserni seotud osapooled on:

- emaettevõtte ja tema omanikud;
- teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted;
- juhatuse liikmed;
- eelpool loetletud isikute lähisugulased ning nendega seotud ettevõtted.

Segmendiaruandlus

Ärisegmendid on ettevõtluse osad, mis osalevad äritegevuses, millest võib teenida tulu ja kulusid ning mille kohta on olemas finantsinformatsioon. Kontserni juhtkond vaatab regulaarselt üle tegevussegmenti tulemused, et hinnata tegevussegmenti tulemuslikkust ja eraldada sellele ressursse.

Kontsernil on üks äritegevus ja Kontsern tegutseb ühes aruandluse segmentis.

Aruandeperioodi lõpu järgsed sündmused

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmselst aruandeperioodi lõpu seisuga ja aruande koostamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Aruandeperioodi lõpu seisuga sündmused, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades.

LISA 7. KASUM AKTSIA KOHTA

Tava puhaskasumi arvutamiseks aktsia kohta jagatakse lihtaktsionäridele kuuluv majandusaasta puhaskasum või -kahjum majandusaasta jooksul käibel olnud lihtaktsiate kaalutud keskmise arvuga.

	31.12.2023	31.12.2022
Emiteeritud aktsiad	29 697 771	29 575 771
Käibelolevad aktsiad	29 697 771	29 575 771
(eurodes)	31.12.2023	31.12.2022
Majandusaasta jooksul käibel olnud lihtaktsiate kaalutud keskmine arv	29 669 174	28 532 982
Emaettevõtte omanikele kuuluv puhaskahjum	-5 088 932	-3 331 824
Tavapuhaskahjum aktsia kohta	-0,17	-0,12
Lahustunud puhaskahjum aktsia kohta	-0,17	-0,12

LISA 8. ETTEMAKSED

(eurodes)	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Ettemaksed tarnijatele varude eest		0	10 130
Maksude ettemaksed		7 663	64 355
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud		15 915	5 780
Ettemaksed põhivarade eest		14 173	12 223
Kokku		37 751	92 488
Pikaajaline osa		14 173	12 223
Lühiajaline osa		23 578	80 265
Kokku		37 751	92 488

LISA 9. MATERIAALNE PÕHIVARA

(eurodes)	Maa, rajatised ja ehitised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Kokku
Soetusmaksumus seisuga 31.12.2022	1 035 296	98 702	987 196	2 121 194
Akumuleeritud kulum seisuga 31.12.2022	-143 266	-13 445	-192 196	-348 908
Jääkmaksumus seisuga 31.12.2022	892 030	85 257	795 000	1 772 287
Ostud ja parendused	79 937	0	58 702	138 639
Aruandeperioodi kulum	-222 202	-17 145	-302 295	-541 641
Müügid ja mahakandmised	-6 937	-12 198	-1 104	-20 239
Muud muutused	0	0	-510	-510
Soetusmaksumus seisuga 31.12.2023	1 086 562	83 130	1 036 355	2 206 047
Akumuleeritud kulum seisuga 31.12.2023	-343 734	-27 216	-486 562	-857 511
Jääkmaksumus seisuga 31.12.2023	742 828	55 914	549 793	1 348 535

Muu materiaalse põhivarana on kajastatud peamiselt teenussõidukeid ja seadmeid, millega viiakse läbi pilootprojekte.

LISA 10. IMMATERIAALNE PÕHIVARA

(eurodes)	Arenguväljaminekud	Ostetud patendid, litsentsid, kaubamärgid	Kokku
Soetusmaksumus seisuga 31.12.2022	5 790 132	21 530	5 811 662
Akumuleeritud kulum seisuga 31.12.2022	-1 213 069	-2 951	-1 216 020
Jääkmaksumus seisuga 31.12.2022	4 577 063	18 579	4 595 642
Ostud ja parendused	2 551 945	7 165	2 559 110
Allahindlus väärtuse languse tõttu	0	0	0
Aruandeperioodi kulum	-1 024 262	-7 970	-1 032 231
Ümberklassifitseerimine	0	0	0
Muud muutused	0	0	0
Soetusmaksumus seisuga 31.12.2023	8 342 077	28 695	8 370 772
Akumuleeritud kulum seisuga 31.12.2023	-2 237 331	-10 921	-2 248 252
Jääkmaksumus seisuga 31.12.2023	6 104 746	17 774	6 122 520

Arenguväljaminekutes sisalduvad tootearendusega seotud kulud, mida tehakse masstootetava iseseisva auto riist- ja tarkvara arendamiseks. Enamiku kuludest moodustavad inseneride palgakulud.

LISA 11. MÜÜGITULU

Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes (eurodes)	Lisa	01.01.2023-31.12.2023	01.04.2022-31.12.2022
Müük Euroopa Liidu riikidele			
Eesti		34 545	18 400
Leedu		33 524	42 000
Belgia		19 500	37 500
Holland		37 500	0
Muud Euroopa Liidu riigid			520
Müük Euroopa Liidu riikidele kokku		125 069	98 420
Müük muudele riikidele		17 700	0
Müük muudele riikidele kokku		17 700	0
Müügitulu kokku		142 769	98 420
Peamised tooted/tegevusalad			
Pilootprojektide teenus		118 351	95 600
Litsentsi kasutustasu		2 900	2 300
Riistvarakomponentide müük		1 934	520
Muu müük		19 584	0
Kokku		142 769	98 420

LISA 12. KAUBAD, TOORE, MATERJAL JA TEENUSED

(eurodes)	Lisa	01.01.2023-31.12.2023	01.04.2022-31.12.2022
Arendustegevuse kulud		401 201	383 938
Kauba transpordikulu		6 106	62 082
Tootmise materjalikulu		2 228	18 273
Tootmiseseadmete rendikulud		4 680	2 730
Teenuste kulud		126 634	42 609
Kokku		540 849	509 632

LISA 13. MITMESUGUSED TEGEVUSKULUD

(eurodes)	Lisa	01.01.2023-31.12.2023	01.04.2022-31.12.2022
Rent ja muud kontorikulud		91 967	113 136
Bürookulud		146 662	308 346
Kulud sõidukitele		52 466	53 418
Turunduskulud		111 803	133 372
Ostetud teenused		412 329	101 886
Kulud töötajatele		50 538	47 011
Lähetuskulud		185 143	139 362
Muud tegevuskulud		179 461	185 235
Kokku		1 230 369	1 081 766

LISA 14. TÖÖJÕUKULUD

(eurodes)	Lisa	01.01.2023-31.12.2023	01.04.2022-31.12.2022
Palgakulu		3 259 382	1 730 379
Sotsiaalmaksud		1 026 268	564 591
Osalusoptsoonide kulu	15	-239 399	381 903
Muud kulud		14 095	0
Kokku		4 060 346	2 676 874
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale		83	71
Töötajate keskmine arv töötamise liikide kaupa			
Töölepingu alusel töötav isik		98	87
Võlaõigusliku lepingu alusel teenust osutav isik, välja arvatud füüsilisest isikust ettevõtja		0	0
Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige		3	3

LISA 15. AKTSIAPÕHISED MAKSED

Kontsern kasutab aktsiapõhist hüvitiste plaani, mille raames saab ettevõtte kontserni töötajatelt teenuseid, millele vastutasuna pakub Clevon ASI omakapitaliinstrumente (optsoone). Optsoonide andmise eest saadud töötaja teenuste õiglane väärtus kajastatakse aktsiapõhise tasustamise programmi käigus kontserni tööjõukuluna ja omakapitali (muude reserve) muutusena vastavalt lepingu täitmise tingimustele. Kuludesse kantav kogusumma määratakse õiglase väärtuse järgi optsoonide väljastamise hetkel. Iga aruandeperioodi lõpus vaatab kontsern üle oma hinnangud optsoonide arvu kohta, mis eeldatavasti üle antakse, lähtudes üleandmistingimustest (va turutingimused). Esialgsete hinnangute muutmise mõju, kui see on olemas, kajastatakse kasumiaruandes koos vastava omakapitali korrigeerimisega.

Kontserni poolt on kontserni töötajatele väljastatud kahte tüüpi osalusoptsoonide lepinguid:

- lepingud vestimisperioodiga 3 aastat ilma eesmärkideta ja
- lepingud vestimisperioodiga 5 aastat, mille realiseerimine sõltub kontserni poolt seatud eesmärkide täitmisest. Vestimisperioodi lõpul on õigus lepinguid realiseerida juhul, kui täidetud on vähemalt üks järgnevast eesmärgist:
 - müügitulu (ainult toodete ja teenuste müük) ühel majandusaastal alates majandusaastast 2025 on vähemalt 100 miljonit eurot;
 - ettevõtte väärtus on vähemalt 1 mld eurot;
 - müügitulu teenivas kasutuses on üle 2 000 ettevõtte poolt toodetud sõiduki.

Realiseerimata optsoonid:

Realiseerimata optsoonid (optsoonide arv)	01.01.2023-31.12.2023	01.04.2022-31.12.2022
Algjääk	4 293 758	0
Loobutud perioodi jooksul	-602 859	0
Täidetud aasta jooksul	0	0
Üle antud aasta jooksul	278 112	4 293 758
Jääk seisuga 31. detsember	3 969 011	4 293 758

Opsioonide täitmishind 0,10 eurot aktsia kohta, mille nimiväärtus on 0,10 eurot.

Opsioonide jõustumine (vesting) toimub üldjuhul 3 aasta jooksul. Eesmärkidega seotud opsioonilepinguid jõustatakse 3-5 aasta jooksul, sealjuures perioodi pikkus on maksimaalselt 5 aastat, kuid kui vähemalt üks seatud eesmärkidest täidetakse varem, toimub opsioonide realiseerimine eesmärgi täitmise aastal, kuid mitte varem kui kolme aasta möödumisel opsioonide andmisest. Juhatus on otsustanud 5 a. eesmärkidega seotud opsioonilepingute väärtuse 31.12.2023 seisuga alla hinnata, kuna tõenäosus eesmärkide saavutamiseks on kahanenud.

31. detsembri 2023. aasta seisuga oli kontsernil töötajatega sõlmitud lepingutest 160 (neist 88 ilma eesmärkideta ning 72 eesmärkidega) opsioonilepingut, mis olid majandusaasta lõpu seisuga kehtivad.

Opsioonilepinguid ei ole arveldatud rahas ja ei ole kavatsust arveldada omakapitaliinstrumentidega arveldatavaid aktsiapõhised makseid rahas.

Üle antud opsioonide õiglane väärtus

Aktsiaopsioonide maksumust hinnatakse esmalt nende õiglasest väärtusest väljastamise kuupäeva seisuga, võttes arvesse aktsiaopsioonide tingimusi.

Tööjõukulu, mis kajastati 2023.a. aktsiapõhistest maksetest on 1 250 992 eurot (2022.a. 381 903 eurot), millest on maha arvatud 5.a (eesmärkidega) opsioonide allahindlus ning 3.a opsioonide ümberhindlus.

Omakapitaliinstrumentidega arveldatavate aktsiapõhiste maksete kulu (lisa 14) oli 2023.a. -239 399 eurot (2022.a. 381 903 eurot).

Omakapitaliinstrumentidega arveldatavate aktsiapõhiste maksete reserv kajastub finantsseisundi aruandes real "Muud reservid".

LISA 16. INVESTEERINGUD TÜTARETTEVÕTETESSE

Kontserni emaettevõtte osalused tütaretevõtetes aruandeperioodi lõpu seisuga:

Tütaretevõtte loetelu	Põhitegevusala	Asukohariik	Osalus % 31.12.2023	Osalus % 31.12.2022
Clevon Corporation	Logistikateenuse osutamine	USA	100%	100%

Kontserni hääleõigus on võrdne osalusprotsendiga tütaretevõttes.

LISA 17. SEOTUD OSAPOOLED

Kontsern loeb osapooli seotuks juhul, kui ühel osapoolel on kontroll teise osapoole üle või oluline mõju teise osapoole ärioludele otsustele. Tehinguteks seotud osapooltega loetakse tehinguid osanikega, tegev- ja kõrgema juhtkonnaga, nende lähisugulastega ja kõigi eelpool nimetatud isikute kontrolli või olulise mõju alla kuuluvate ettevõtetega.

KOHUSTISED (eurodes)	31.12.2023	31.12.2022
Saadud laenud		
Kontrollivat osalust omavate aktsionäride poolt kontrollitavad ettevõtted*	4 600 000	950 000
Emaettevõtja	160 000	0
Võlad tarnijatele ja muud võlad		
Kontrollivat osalust omavate aktsionäride poolt kontrollitavad ettevõtted	207 779	4 030

Emaettevõtja	7 142	0
NÕUDED (eurodes)		
Antud laenud	31.12.2023	31.12.2022
Emaettevõtja	4 400	0
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded		
Kontrollivat osalust omavate aktsionäride poolt kontrollitavad ettevõtted	0	1 954
Emaettevõtja	200	0
MÜÜGID (eurodes)		
	01.01.2023- 31.12.2023	01.04.2022- 31.12.2022
Teenused		
Kontrollivat osalust omavate aktsionäride poolt kontrollitavad ettevõtted	6 526	2 329
Põhivara		
Kontrollivat osalust omavate aktsionäride poolt kontrollitavad ettevõtted	0	1 600
OSTUD (eurodes)		
	01.01.2023- 31.12.2023	01.04.2022- 31.12.2022
Kaubad		
Kontrollivat osalust omavate aktsionäride poolt kontrollitavad ettevõtted	413	26 853
Teenused		
Kontrollivat osalust omavate aktsionäride poolt kontrollitavad ettevõtted	103 393	93 878
Põhivara		
Kontrollivat osalust omavate aktsionäride poolt kontrollitavad ettevõtted	0	80 392
INTRESSIKULU (eurodes)		
	01.01.2023- 31.12.2023	01.04.2022- 31.12.2022
Kontrollivat osalust omavate aktsionäride poolt kontrollitavad ettevõtted**	261 571	37 838
Emaettevõtja	7 142	0
Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja antud soodustused ja muud hüvitised (eurodes)		
	01.01.2023- 31.12.2023	01.04.2022- 31.12.2022
Arvestatud tasud	125 800	108 000
Isikliku auto kasutamise kompensatsioon	3 079	2 470
Tasud ja muud olulised soodustused kokku	128 879	110 470

* Laen summas 900 tuh eurot on saadud Cleveron AS, laen summas 3 700 tuh eurot on saadud Konna OÜ

** Cleveron AS-lt ja Konna OÜ-lt saadud laenult arvestatud intressikulu

LISA 18. TEGEVUSE JÄTKUMINE

Käesolev majandusaasta aruanne on koostatud tegevuse jätkuvuse põhimõttel, mis eeldab, et kontsern suudab oma varasid realiseerida ja kohustusi täita tavapärase äritegevuse käigus. Juhatus juhib tähelepanu järgnevatele asjaoludele:

- Grupi äritegevuse rahavood olid 2023. aastal negatiivsed 3 102 tuhande euro võrra (2022.aastal 1 459 tuhande võrra) ning 2024. aasta rahavood on eeldatavalt veelgi suuremas miinuses;
- Grupi neto käibevara ei ole piisav tuleviku rahavoogude katmiseks – 31.12.2023 seisuga ületasid lühiajalised kohustused käibevarasid 1 214 tuhande euro võrra, seega on edasiseks tegevusega jätkamiseks vajalik täiendav finantseering.

Clevon AS on läbi rääkimas potentsiaalse investoriga finantseerimist. Selle tarbeks on allkirjastatud kuupäeval 08.03.2024 *Term Sheet* ning juhatus usub seniste tegevuste ja kõneluste põhjal, et selle investeeringu kaasamise õnnestumise tõenäosus on kõrge. Sildfinantseerimise tehingu sulgemiseni kannab *Term Sheet*-i kohaselt investor.

Investoriga läbirääkimiste eduka tulemuse korral on tagatud Clevon AS tegevuse jätkumine 12 kuu jooksul alates 2023.a. lõpust. Juhatus usub, et tulenevalt ülaltoodud asjaoludest õnnestub tagada Grupi tegevuse jätkumine. Siiski eksisteerib teatud ebakindlus rahastamisvooru õnnestumises ning sellisel juhul ei suuda kontsern täita kõiki rahalisi kohustusi ning eksisteerib märkimisväärne kahtlus Kontserni suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana ning seetõttu ei pruugi Kontsern suuta realiseerida oma varasid ja täita oma kohustusi tavapärase äritegevuse käigus.

Aruandeperioodi järgselt, 2024.a. esimesel poolaastal on Clevon AS kulude kokkuhoiuks "külmutanud" osa tegevussuundi (proovipartiide tootmine, teenusprojektid), vähendatud seetõttu ka töötajate arvu (15 töötaja koondamine Eestis ja 2 töötaja lepingu lõpetamine USAs tüdarettevõttes) ning lõpetatud osa üürilepinguid (Tallinna suur kontor, tootmisala Viljandis), millega on tegevuskulud viidud tasemele, mille baasilt saab Clevon AS tegevust jätkata 2024. aastal. Tuleviku fookus on veelgi kitsamalt tehnoloogia arendusega seotud tegevustel ning USA turul võimalike ärivõimaluste alustamisel, mille tulemusel genereeritakse positiivsed rahavood.

Kontserni vajaduspõhiseks rahastamiseks allkirjastati 28.06.2024 Clevon AS ja potentsiaalse uue Investori vahel garantiikiri, milles lubatakse Clevon AS-le viivitamatut rahalist toetust finantsraskuste korral. Antud garantii kehtib kuni Clevon AS ja uue investori vahel on investeerimisleping sõlmitud. Lisaks lubab uus Investor vastavalt olukorrale investeerida lisavahendeid summas, mis tagavad Clevon AS tegevuse jätkumise 12 kuu jooksul alates 2023.a. lõpust.

LISA 19. FINANTSINSTRUMENDID – ÕIGLANE VÄÄRTUS JA RISKIJUHTIMINE

Finantsinstrumentide klassifitseerimine ning nende õiglased väärtused

Kontserni kõik finantsvarad ja -kohustised on kajastatud finantsseisundi aruandes või potentsiaalsete varade või kohustistena raamatupidamisaruande lisades. Finantsseisundi aruande kirjete Raha ja raha ekvivalendid, Nõuded ostjate vastu, Nõuded seotud osapoolte vastu, Kliendilepingute varad, Võlad tarnijatele, Võlad seotud osapooltele, Kliendilepingute kohustused ja Muud viitvõlad bilansilised maksumused on ligilähedased nende õiglasele väärtusele, mistõttu ei ole kontsern nende õiglast väärtust avalikustanud.

Laenukohustiste õiglane väärtus on ettevõtte juhtkonna hinnangul võrdne nende bilansilise maksumusega, sest lepingute kehtivad intressimäärad vastavad turuintressimääradele.

Krediidirisk

Krediidirisk on finantskahju risk kontsernile, kui klient või finantsinstrumendi osapool ei täida oma lepingulisi kohustisi ja tuleneb peamiselt kontserni nõuetest ostjate vastu.

Kontsern haldab krediidiriske jälgides regulaarselt klientide maksekäitumist ning saates regulaarseid meeldetuletusi võlgu jäänud klientidele. Uute klientide ning oluliste summade korral küsitakse klientidelt võimalusel ettemakseid.

Aruandeperioodil ei olnud kontsernil varade väärtuse langusest tulenevaid kahjumeid.

Oodatavad krediidikahjumid

Kontsern kajastab alati nõuetele ostjate vastu moodustatud allahindluse summas, mis võrdub nende kehtivusaja jooksul eeldatavalt tekkiva krediidikahjumiga. Nimetatud varade eeldatava krediidikahjumi hindamiseks kasutatakse eraldiste moodustamise maatriksit, mis põhineb kontserni ajaloolisel krediidikahjumi kogemusel,

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

11. 07. 2024

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

mida korrigeeritakse konkreetsete deebitoridega seotud tegurite, üldiste majandustingimuste ning vajadusel raha ajaväärtusega. Eeldatavad krediidikahjumid on tõenäosusega kaalutud hinnangulised krediidikahjumid. Krediidikahjum on vahe lepingujärgsete rahavoogude ja Kontserni poolt oodatavate rahavoogude vahel, mida diskonteeritakse finantsvara sisemise intressimääraga.

Järgmises tabelis on teave avatusest krediidiriskile ning oodatavad krediidikahjumid nõuded ostjate ja kliendilepingute varade osas.

31.12.2023	Oodatav kahjumimäär	Bilansiline maksumus	Oodatav kahjum	Maksejõuetuks muutunud	
Ei ole üle tähtaja	0%		0	0	Ei
1-30 päeva üle tähtaja	0%		0	0	Ei
31-60 päeva üle tähtaja	0%		0	0	Ei
Kokku			0	0	

31.12.2022	Oodatav kahjumimäär	Bilansiline maksumus	Oodatav kahjum	Maksejõuetuks muutunud	
Ei ole üle tähtaja	0%		5 914	0	Ei
1-30 päeva üle tähtaja	0%		14 290	0	Ei
Kokku			20 204	0	

Aruandeperioodil ei olnud kontsernil krediidikahjumeid.

Raha ja raha ekvivalendid

Kontsernil oli 31. detsembril 2023 raha ja raha ekvivalendid 216 287 euro väärtuses (31.12.2022: 1 767 398 eurot). Raha ja raha ekvivalendid hoitakse finantsasutustes, kelle pikaajaline reiting või tema emaettevõtte reiting on vähemalt Baa1. Reitingu on väljastanud Moody's.

Kontsern hindab, et raha ja raha ekvivalentide krediidirisk on madal, lähtudes finantsasutustele väljastatud krediidireitingutest.

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et kontsernil tekib raskusi oma finantskohustiste täitmisega, mille katteks tuleb üle anda raha või muid finantsvarasid. Pikaajaline likviidsusrisk on risk, et kontsernil ei ole piisavalt vaba raha või muid likviidsuse allikaid, et katta tuleviku likviidsusvajadust oma äriplaani elluviimiseks ja kohustiste täitmiseks või et kontsern peab seetõttu vabu vahendeid kaasama kiirustades.

Likviidsusriski maandamiseks jälgib kontsern igakuiselt järgnevate kuude rahavoogude prognoosi ning vahendite eeldatava puudujäägi korral kaasab täiendavat kapitali või vähendab planeeritud kulutusi. Nagu välja toodud LISA 18, Juhatus juhib tähelepanu tegevuse jätkuvusele ja likviidsusriskide maandamisele.

Tururisk

Tururisk on risk, et muutused turuhindades nagu kaubad, valuutakursid, intressimäärad ja kapitali hinnad, mõjutavad kontserni tulu või finantsinstrumentidesse tehtud investeeringute väärtust. Tururiski juhtimise eesmärk on juhtida ja hoida tururiskile avatud positsioone aktsepteeritavates piirides samas optimeerides tulu.

Kuna kontserni põhifookuseks on hetkel tootearendus, võib öelda, et kontsernil puuduvad käesoleval hetkel tururiskid, mis võiksid olulisel määral mõjutada ettevõtte tulemusi.

Valuutarisk

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumentide õiglane väärtus või rahavood on volatiilsed tulevikus valuutavahetuskursi muutuste tõttu. Kontsernil puuduvad olulised kohustised ja nõuded muudes valuutades peale oma arvestusvaluuta (euro).

2023. aastal toimus 100% laekumistest ja 88% väljaminekutest (kaubakulud, tegevuskulud, investeeringud, finantskulud) eurodes. Kuna peaaegu kõik laekumised ja väljaminekud toimuvad eurodes ja võlakohustised on fikseeritud eurodes, võib öelda, et valuutarisk ei avalda kontserni tegevusele olulist mõju.

Intressimäära risk

Intressimäära risk on risk, et finantsinstrumentide õiglased väärtused või rahavood kõiguvad tulevikus turu intressimäärade muutuste tõttu. Rahavoogude intressimäära risk tekib kontsernile muutuvate intressimääradega võlakohustistest ja seisneb ohus, et finantskulud suurenevad, kui intressimäärad tõusevad.

(eurodes)	31.12.2023	31.12.2022
Fikseeritud intressimääraga finantskohustised	5 806 085	453 857
Ujuva intressimääraga finantskohustised	57 444	991 062
Kokku	5 863 529	1 444 919

LISA 20. LISAINFORMATSIOON GRUPI EMAETTEVÖTTE KOHTA

Vastavalt Eesti Raamatupidamise Seadusele tuleb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldada konsolideeriva üksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konsolideerimata aruanded. Emaettevõtte põhjaruanded on koostatud kasutades samu arvestuspõhimõtteid, mida on kasutatud konsolideeritud aruannete koostamisel selle erandiga, et emaettevõtte konsolideerimata põhjaruannetes on investeringud tüürettevõtetesse kajastatud soetusmaksumuses.

FINANTSSEISUNDI ARUANNE

(eurodes)	31.12.2023	31.12.2022
Käibevarad		
Raha ja raha ekvivalendid	196 071	1 732 419
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	13 085	92 150
Ettemaksed	15 915	20 733
Varud	223 228	334 053
Käibevarad kokku	448 299	2 179 356
Põhivara		
Finantsinvesteeringud	1	1
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	0	187 512
Ettemaksed	14 173	12 223
Materiaalne põhivara	1 311 749	1 757 811
Immateriaalne põhivara	6 122 520	4 595 642
Põhivarad kokku	7 448 443	6 553 189
VARAD KOKKU	7 896 742	8 732 545
KOHUSTISED		
Lühiajalised kohustused		
Laenukohustised	804 249	797 219
Võlad tarnijatele	92 107	133 668
Võlad töövõtjatele	215 229	248 756
Muud võlad	523 811	229 375
Saadud ettemaksed	0	31 250
Lühiajalised kohustused kokku	1 635 396	1 409 018
Pikaajalised kohustused		
Laenukohustused	5 032 576	647 700
Muud võlad	0	0
Pikaajalised kohustused kokku	5 032 576	647 700
KOHUSTISED KOKKU	6 667 972	2 056 718
Omakapital		
Aktsiakapital	2 969 777	2 957 577
Ülekurss	6 537 670	6 508 708
Muud reservid	142 505	381 903
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	-3 172 362	0
Aruandeaasta kasum	-5 248 820	-3 172 362
Omakapital kokku	1 228 770	6 675 826
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL KOKKU	7 896 742	8 732 545

KOONDKASUMIARUANNE

(eurodes)	01.01.2023- 31.12.2023	01.04.2022- 31.12.2022
Müügitulu	126 513	98 420
Muud äritulud	36 012	12 948
Kapitaliseeritud väljaminekud oma tarbeks põhivara valmistamisest	2 551 945	1 685 242
Kaubad, toore, materjalid ja teenused	-540 849	-509 632
Mitmesugused tegevuskulud	-962 221	-1 001 534
Tööjõukulud	-3 738 021	-2 598 468
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-1 533 563	-782 228
Muud ärikulud	-27 771	-3 897
Ärikasum (kahjum)	-4 087 955	-3 099 148
Intressitulud	10 101	836
Intressikulud	-367 286	-61 562
Muud finantstulud ja -kulud	-803 680	-12 488
Kasum enne tulumaksu	-5 248 820	-3 172 362
ARUANDEAASTA PUHASKASUM (-KAHJUM)	-5 248 820	-3 172 362

RAHAVOOGUDE ARUANNE

(eurodes)	01.01.2023- 31.12.2023	01.04.2022- 31.12.2022
RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST		
Puhaskasum	-5 248 820	-3 172 362
Korrigeerimised		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	1 533 563	782 228
Kasum/kahjum põhivara müügist	-4 552	-23
Finantstulud ja -kulud	1 160 865	73 214
Muud korrigeerimised	-194 199	381 903
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	86 334	-124 457
Varude muutus	110 825	162 062
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	15 172	576 325
RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST KOKKU	-2 540 812	-1 321 109
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST		
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel (-)	-2 656 247	-2 630 943
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist (+)	8 750	1 600
Tasutud tütarettevõtjate soetamisel (-)	0	-1
Antud laenud (-)	-586 119	-187 512
Laekunud intressid (+)	697	186
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST KOKKU	-3 232 919	-2 816 670
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST		
Saadud laenud (+)	5 434 820	950 000
Saadud laenude tagasimaksed (-)	-885 000	0
Arvelduskrediidi saldo muutus	-4 684	5 179
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed (-)	-10 419	-8 814
Rendikohustiste tagasimaksed	-184 988	-110 181
Makstud intressid (-)	-129 017	-38 421
Laekunud aktsiate emiteerimisest	41 163	5 084 923
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST KOKKU	4 261 875	5 882 686
RAHAVOOD KOKKU	-1 511 856	1 744 907
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi algul		
	1 732 419	0
Raha ja raha ekvivalentide muutus		
	-1 511 856	1 744 907
Valuutakursside muutuste mõju		
	-24 492	-12 488
Raha ja ekvivalendid aruandeperioodi lõpul		
	196 071	1 732 419

OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

(eurodes)	Aksia- kapital	Ülekurss	Osalus- optsoonide reserv	Jaotamata kasum (kahjum)	Kokku
Saldo seisuga 31.12.2022	2 957 577	6 508 708	381 903	-3 172 362	6 675 826
Aruandeperioodi kasum (kahjum)	-	-	-	-5 248 820	-5 248 820
Emitteeritud aktsiakapital	12 200	28 962	-	-	41 162
Osalusoptsoonide reservi moodustamine	-	-	-239 398	-	-239 398
Saldo seisuga 31.12.2022	2 969 777	6 537 670	142 505	-8 421 182	1 228 770

JUHATUSE ALLKIRJAD

Juhatus on koostanud Clevon AS-i 31. detsembril 2023. aastal lõppenud majandusaasta tegevusaruande ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande.

Clevon AS 2023.a. majandusaasta aruande andmete õigsust on juhtkond kinnitanud:

Arno Kütt

Juhatuses liige

Sander Sebastian Agur

Juhatuses liige

Tiia Toom

Juhatuses liige

KPMG Baltics OÜ
Ahtri 4
Tallinn 10151
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Fax +372 6 268 777
Internet www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Clevon AS aktsionäridele

Märkusega arvamus

Oleme auditeerinud Clevon AS ja tema tütaretevõtjate (grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruanne 31. detsember 2023, konsolideeritud koondkasumiaruanne, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas olulist informatsiooni arvestuspõhimõtete kohta.

Meie arvates, välja arvatud meie aruande osas „Märkusega arvamuse alus” kirjeldatud asjaolude võimalikud mõjud, kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistel osades õiglaselt grupi konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31.12.2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Märkusega arvamuse alus

Grupi konsolideeritud bilansis on seisuga 31.12.2023 kajastatud immateriaalsed põhivarad bilansilises jääkmaksumuses 6 123 tuhat eurot. Grupi negatiivsed rahavood äritegevusest ja kahjum nii aruandeperioodil kui ka võrdlusperioodil, ebakindel majanduskeskkond ning intressimäärade tõus viitavad sellele, et immateriaalsete põhivarade kaetav väärtus võib olla langenud madalamaks nende bilansilises jääkmaksumusest. Vastavalt IAS 38 „Immateriaalsed varad” tuleb aruandekuupäeval läbi viia määratud kasuliku elueaga immateriaalsete põhivarade väärtuse test varade suhtes, mille osas esineb väärtuse võimalikule langusele viitavaid asjaolusid. Grupi juhtkond ei ole teinud vara väärtuse testi. Meil polnud võimalik läbi viia auditi protseduure, mis võimaldaksid meil hinnata, millisel määral on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne väärkajastatud, sealhulgas millises summas on aruandeperioodi finantstulemused ning grupi immateriaalsed põhivarad ja omakapital seisuga 31.12.2023 ülehinnatud.

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie märkusega arvamusele.

Tegevuse jätkuvusega seotud oluline ebakindlus

Juhime tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisale 18, millest nähtub, et grupi äritegevuse rahavood on negatiivsed ja lühiajalised kohustused ületavad käibevara 1 214 tuhande euro võrra. Nagu märgitud lisas 18, näitavad need asjaolud koos teiste lisas 18 välja toodud asjaoludega, et esineb oluline ebakindlus, mis võib tekitada märkimisväärset kahtlust grupi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Meie arvamust ei ole modifitseeritud seoses selle asjaoluga.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon sisaldab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma.

Nagu kirjeldatud eespool osas „Märkusega arvamuse alus”, võib immateriaalsete põhivarade kaetav väärtus olla langenud madalamaks nende bilansilisest jääkmaksumusest. Grupi juhtkond ei ole teinud vara väärtuse testi, mis võimaldaksid meil hinnata, millisel määral on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne väärkajastatud, sealhulgas millises summas on aruandeperioodi finantstulemused ning grupi immateriaalsed põhivarad ja omakapital seisuga 31.12.2023 ülehinnatud. Seetõttu ei ole me suutelised tegema järeldust, kas muu informatsioon on selle asjaoluga seoses oluliselt väärkajastatud või mitte.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatses kas grupi liikvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad grupi konsolideeritud raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks grupi sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust grupi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;

- hangime grupi majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus grupi konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame grupiauditi juhtimise, järelvalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mistahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

Partner

Helen Veetamm

Vandeauditori number 606

Tallinn, 11.07.2024

KAHJUMI KATMISE ETTEPANEK

Clevon AS-i juhatus teeb ettepaneku suunata aruandeaasta kahjum summas 5 088 932 eurot eelmiste perioodide akumulieeritud kahjumi koosseisu ning kahjum katta tulevaste perioodide kasumi arvelt.